

KUNSTLIJN OP
BEZOEK IN
HET ATELIER VAN...

HERMAN VAN DEN HEUVEL

Een dronevlucht boven de stad, dansende mannen in het bos, een bootje op kabbelend water... Herman van den Heuvel schildert zijn video-animaties beeld voor beeld. Hij zoekt de thema's dicht bij huis of laat zich inspireren door nieuwsbeelden die hem raken.

Tekst: Meta van der Meijden. Fotografie: Debbie Saul.

‘HET MOOISTE IS ALS EEN BEELD OMKLAPT VAN VROLIJK NAAR DREIGEND’

In het Garenkokerskwartier langs het spoor bewoont Herman met zijn vriendin sinds vijftien jaar een huis met op de eerste verdieping zijn atelier. In de twee kamers staan gescheiden door een schuifdeur aan de ene kant een bureau met computer en aan de andere kant zijn fotografie- en schilderspullen. Het schilderen leerde Herman op de Stadsacademie voor Toegepaste Kunsten in Maastricht. Sinds vijf jaar experimenteert hij met het samenvoegen van schilder-, animatie- en videotechnieken. Hij schildert losse film-stills, fotografeert ze en monteert ze vervolgens tot een videoloop.

Herman: "Voor mijn gevoel ben ik nog maar net bezig. Het is erg arbeidsintensief, zoveel filmpjes maak ik niet per jaar. Voor zes minuten film heb ik vijfhonderd geschilderde beelden nodig. Ik zit nog midden in het ontwikkelingsproces. Van huis uit ben ik schilder, maar met een nieuw eindresultaat, het doek is een video geworden. De achterliggende gedachte was, dat ik mijn schilderijen wilde laten bewegen. Gaandeweg kwam ik hier op uit en ben nu tevreden met het resultaat. De animaties hebben mijn handschrift en thematiek."

EN WAT IS DIE THEMATIEK?

"Ik heb veel bootjes geschilderd, vakantiehuisjes, landschappen en mensfiguren. Het zijn ook beelden uit de actualiteit waar ik mee werk. De oorlogssituatie in Syrië bijvoorbeeld. Ik schilder geen oorlogsbeelden, maar de menselijke kant – de ellende die je ziet. Het is figuratief geschilderd, maar met andere elementen die mijn eigen wereld, de wereld in mijn hoofd, laten zien. Ik laat het voorbeeld los en dan ontstaat er iets wat ik niet van tevoren heb uitgedacht. Ik vind dat veel interessanter, spannender dan de werkelijkheid na schilderen."

HOE KWAM JE OP HET IDEE OM HET SCHILDEREN TE COMBINEREN MET VIDEO?

"Het kwam door mijn werk, ik ben dtp-er en heb veel interesse in de digitale media en animatie. Ik wilde de twee werelden bij elkaar brengen, het schilderen en bewegend beeld. Mijn eerste animatie was De Stenengooier, een universeel beeld van verzet. Het filmpje bestaat uit zestig geschilderde stills." Herman laat de animatie zien op zijn computer. Een jongen reikt ver naar achteren en werpt een steen, steeds opnieuw. "Ik heb deze tijdens de Kunstlijn laten zien en mensen stonden er echt gehypnotiseerd naar te kijken. Het verraste me dat die video zo'n effect had."

HEB JE DAT ZELF OOK, DAT JE MOET BLIJVEN KIJKEN?

"Ja zeker, ik kan er heel lang naar kijken." Herman pakt zijn muis en zoekt een andere animatie op zijn computer. "Deze bijvoorbeeld." In beeld verschijnt een dansende man, je hoort zijn

voeten op de grond neerkomen. Er komt nog een mannetje bij, het wordt een groep, twee groepen, het lijkt op een dans. Het geluid van de voeten klinkt harmonisch. "Je moet hem nu wel helemaal afkijken, op een gegeven moment gebeurt er iets." Het geluid wordt luider, chaotisch en uiteindelijk onprettig, het lijkt op marcherende laarzen. "Ik heb dit vooraf niet zo bedacht, maar tijdens de montage ontdekte ik dat hoe meer mannetjes ik toevoegde hoe minder leuk het steeds werd. De sfeer slaat om van vrolijk naar dreigend. Hier blijf je naar kijken."

SITUATIE IN HET MIDDEN-OOSTEN

Herman loopt naar het schildergedeelte van zijn atelier, verfspatten op de vloer, vrij uitzicht aan de achterkant. Er staat een kleine fotografeer-set met wit decor, bovenin hangt een camera. Hij wijst het kader aan waar hij de beelden inlegt om te voorkomen dat ze verschuiven en de video uiteindelijk niet meer klopt. Verderop ligt een hoge stapel schilderijtjes van twintig bij vijftwintig centimeter, een bootje dobbert op het water. Herman laat zien hoe het ene beeld steeds ietsje verschilt van het andere, waardoor de boot in beweging komt. Aan de muren hangen voorstudies, de meeste in zwart-wit. De kunstenaar gooit de balkondeuren open en zet buiten drie grote werken neer uit de tijd dat hij alleen nog schilderde. Een trein rijdt langs met piepende wielen. Herman wil nog één video laten zien, de

animatie Drone. "Naar aanleiding van de situatie in het Midden-Oosten, helikopters die in de nacht rondcirkelen boven een stad, wilde ik een soort 'dashcam'-achtig beeld creëren. Ik wilde het niet letterlijk naschilderen, daarom heb in een 3D-programma een dorpje gebouwd, daar een animatie van gemaakt en die weer geschilderd. Fictief en geabstraheerd eigenlijk. De beelden in het filmpje sluiten naadloos op elkaar aan, je kunt het begin en einde niet meer zien."

WAT WIL JE DUIDELIJK MAKEN MET JE VIDEO'S?

(Na lang nadenken) "De tegenstelling tussen de lichte en de donkere kant van de wereld intrigeert mij. Vrolijke beelden van vakantiehuisjes met een zwartgrijze achtergrond. Daar zit een dreiging in, zo gezellig is het blijkbaar allemaal niet. Het mooist is als een beeld of animatie omklapt van vrolijk naar dreigend. Dat vind ik een spannend gegeven. Mijn werk is mijn eigen ontdekkingsreis, misschien is dat wel mijn doel. Het exploreren van de donkere kant van de wereld en ook mijn eigen donkere kant. Het is een reis zonder eindpunt." ★

Herman van den Heuvel is medeoprichter van BEAM THIS!, een nieuw initiatief voor mediakunst. Een avond lang projecteren mediakunstenaars en beeldmakers hun werk tegelijkertijd in één ruimte. Op 24 november zal de eerste avond plaatsvinden bij 37PK.